

KUSTBON

Veckotidning för svenskarna i Estland.

Fjärde årg. No 1.	Prenumerationspris. 1 månad Mr. 12:— I Sverige: 1 månad Kr. 0:75 I Finland: 1 månad Fmk. 1:50	Utgives av Svenska Folkförbundet i Reval alla onsdagar. Ansvarig redaktör: N. Blees. Redaktionens adress: Riddargaten 3, Reval.	Annonspris. 2 mk. pr. mm. I Sverige: 10 öre pr. mm. I Finland: 30 penni pr mm. För annons, som införes 10 eller flera ggr, räknas 20% rabatt.	5 jan. 1921.

Kustbon 1921.

Kustbon tillönskar alla sina läsare Ett Gott Nytt År! Tidningen utkommer alltså även under det nya året, men vi ha denna gång varit tvungna att något litet minska formatet för att därigenom till en del kunna inbespara omkostnaderna för papper och tryckning. Det är minsann icke en lätt sak att under dessa ovanliga tider här i Estland utge en svensk tidning, vars läsareantal icke mycket överstiger 1000. Under de sista månaderna ha utgifterna för papper och tryckning stigit mångdubbelt, så att endast dessa utgifter överstigit 20.000mk. månatligen, och då kan man förstå vilka oerhörda summor vår svaga kassa har haft att räkna med. Intresset har dock varit så stort för den lilla egna tidningen att vi icke haft hjärta att upphöra med densamma. Det finns många byr, där precis alla hemläsa Kustbon. Hoppas att ingen avkräcksför de 12 marke n—knappast ett par ägg—men vi kunde ej annat än höja månadsavgiften för tidningen till denna summa.

Vad uppställningen beträffar så blir den i det stora hela oförändrad.—Kanske tiderna så småningom förändras och då hoppas vi, åter kunna utvidga Kustbon.

Vi tillönska ännu en gång alla våra läsare

Ett Gott Nytt År!

Folkhögskolan i Birkas.

Folkhögskolan på Nuckö har, som läsarne veta, redan arbetat en hel termin. Huru glädjande är det icke för oss att veta det! Vi ha ju nått ett av våra största mål, och därtill ha vi haft förmånen att vinna de bästa och lämpligaste lärarekräfterna, som helt och hållet offrat sig för vår ungdom. Rektor Kaleb Andersson, konsulent Erik Green och husmodern med sina många bekymmer fröken Dicken Axell äro ledare, som vi tryggt kunna anförtro vården av vår ungdom. Man tycker bara synd om stackars husmor, som under dessa fattiga tider måste mätta sin stora familj, och hon gör det huru bekymmersamt det än stundom ser ut. Ibland tycker man, att hon rent av förtrollar fram vad som skall sättas på bordet. Det är icke alla husmödrar som förstå sin konst så bra. Därmed ville jag icke säga, att de andra lärarna äro utan bekymmer, nej långt därifvån. De vårda sig alla om sin hjord och den andliga mat, som gives vår ungdom i Birkas, kan nog icke tillräckligt uppskattas. Rektorn lever helt för skolan, är uppe för den från 6 på morgonen till 12 på natten.

Undertecknad har varit lycklig nog att en dag få vistas på Birkas. Ordningen och det hjärtliga förhållandet, som rådde mellan lärare och elever är glänsande och gripande. När en satt vid mat-

bordet tillsammans med den stora familjen, som i allt tycktes vara ett hjärta och en själ, så tyckte en sig förflyttad till Sverige. Hemtrevnaden i Birkas måste alldeles särskilt tilltala eleverna, ty de funno sig så bra och det hela var något så ovanligt för dem. Lyckliga de ungdomar, som få besöka livets skola i Birkas!

För att allmänheten skall ha en liten föreställning om vad som göres på Birkas anföras följande avskrifter av dagordningar och regler vid skolan:

Dagordningen å Birkas folkhögskola.

Frukost	kl. 7.30, sönd. 8.30
Lektion	8—8.45
	8.55—9.40
	9.50—10.35
	10.45—11.30
Middagsrast	11.30—1.30
Middag serveras	kl. 12.30, sönd. 1.30
Lektion	1.30—2.15
	2.25—3.10
	3.20—4.05
Kvällsvard	kl. 7, sönd. 7—
Gymnastiklekt. varannan dag	kl. 11.30—12.— Sång och Handarbete förlägges till tiden 4.30—7 event. 8—9 e. m.

Avskrift av läroplanen över Birkas folkhögskola.

Svenska	129
Estniska	40
Historia	40
Geografi	20
Matematik	60
Fysik	20

Transp.	309
Kemi	30
Botanik	20
Jordbrukslära	60
Lantbrukets ekonomi	41
Byggnadslära och ritning	20
Fältmätning och avvägning	15
Skogshushållning	15
Husdjurslära	60
Födoämneslära	50
Hälsolära	40
Mejerihantering	30
Trädgårdsskötsel	20
Demonstrationer	20
Barnavård	20

Summa lektionstimmar 750

Härtillkommer 35 tim. Gymnastik fördelade på 64 lektioner samt Sång och Handarbete.

Avskrift av ordningsföreskrifter vid Birkas folkhögskola.

1. Såväl inom som utom skolan iakttages ordning och renlighet
2. I varje elevrum svara två daghavande för att det är rent i rummet, att tvättvatten finnes och att smutsvatten bortföres samt att vädring sker.
3. Rengöringen och vädringen av skolsalen åligger därtill utsedd daghavande som jämväl ordnar skolans böcker och tidningar samt sköter ringningarna.
4. För köksavdelningen gälla särskilda bestämmelser, som finnas anslagna i köket.
5. [se Dagordningen om lektionstiderna] med undantag för lördagar, då läsningen pågår endast förmiddagen.
6. [se Dagordningen om måltidstimmar] Till varje måltid ringes några min. innan maten serveras.
7. Skolsalen står öppen från kl. 4.30—9.30 e.m. för dem som önska begagna sig av den.
8. Ett tapto ringes kl. 9.45 e. m., det andra kl. 10 e. m. Vid det senare skola alla vara på sina rum för natten och tystnad bör iakttagas.
9. Skulle elev önska ledighet från någon lektion eller för hel dag begäres lov därtill av rektor.

Eesti Lloid's livförsäkringsavdelning.

Försäkrings-aktiebolaget "Eesti Lloid" har numera öppnat en livförsäkningsbransch. Allmänheten bedes noga beakta denna viktiga sak. Låt försäkna Edert liv, det är icke bortkastade pengar! Livförsäkring kan också ske med irbetalring på ett visst antal år; efter 15, 20 eller 25 år kan man redan få ut summan. Bolagets försäkringar äro fullt säkra och garanterade. Vill man trygga sin familjs framtid eller själv ha en tryggad ålderdom, måste man begagna sig av detta enastående tillfälle, och därvid har en ingenting att riskera. Dör en efter något år utbetalas hela försäkringssumman till arvingarna. I utlandet är livförsäkring en allmän sak. Även vi borde följa utlänningarnas kloka exempel. Närmare upplysningar erhållas genom Kustbons redaktion. Se annonsen!

Svenska skolans i Reval julfest.

Svenska skolans julfest firades den 28 dec. i lokalen på L. Arefjergat 11.

Programmet var omväxlande: julsånger, deklamationer, teaterstycket "Mjölarns Pälle," indian-dansen "Via Vua Vampa" m. m., allt utfört av barnen och det på ett mästertligt sätt. Heder här för åt vår lärarinna fröken Ester Nyman samt hemlärarinnan fröken Thorvald, vilken inövat indian-dansen! Sedan var det pauser och tespereringar både för barn och äldre, vilka sistnämnda även samlats mycket talrikt. Under lekarna, som de små voro mycket roadé utav, var lärarinnan uttröttlig i sina bemödanden. Mot slutet utdelades julklappar, bestående av böcker och jultidningar, som pastor N. Linderstam varit vänlig skaffa från Sverige. Vidare utdelade pastor Linderstam till behövande barn, som på särskilt sätt utmärkt sig, kläder; någon fick t. o. m. fullständig rustning, hela kostymer med kappor och mössor m. m. Vänliga människor hade sänt

gåvorna från Sverige. Dessa sistnämnda gåvor voro en stor överraskning för alla. Julfesten beredde både yngre och äldre en stor glädje. Tack, tack, alla arrangörer samt alla, som på ett eller annat sätt bidragit till att festen blev så trevlig.

Ormsö.

Insamlingen av underskrifter till förmån för förbud mot försäljning av brännvin har givit de bästa resultat. I en del byar har nästan alla skrivit under. Och det märkvärdiga är, att även älskare av spriten önska få bort densamma. Det hedrar Ormsöborna att så hava insett spritens fördärv och med så stor enighet rösta mot densamma. Och både blind och döv måtte den vara, som ej inser trafikens fördärv. Skilnaden mellan nu, då giften flödar fritt, och förbudtiden är alltför i ögon fallande. Lönnbränning och supning förekom även då, men allt ett intet mot nu. Det är därför att hoppas, att då den slutliga omröstningen om spritförsäljningens vara eller icke vara företages, Estlands folk i allmänhet ock våra svenskar i synnerhet med sitt överväldigande flertal röstar för giftkällornas torrläggande.

Joel N-n.

S'rod'da meddelanden.

Riksförsamlingen öppnad.

Den 4 jan. kl. 5 e. m. öppnades landets riksförsamling. Närvarande voro utom de folkvalda representanterna alla regeringsmedlemmar, inbjudna diplomater, tidningsmän samt så mycken publik, som rymdes i vita salen på Slottet, inalles över 250 pers. — Konstituantens ordf. Rei öppnade församlingen med ett kort tal samt ledde valen vid val av den nye talmannen. Otto Strandman (Arbetarp.) valdes med 58 röster mot 18 till talman. Herr Strandman övertog ledningen och valen fortsattes. Till v. talmän

valdes herr Wirma (soc. dem.) med 72 röster mot 14 och herr Järve (folkf.) med 63 mot 15. Till sekreterare Tupits (agrarf.) med 56 mot 28, v. sekr. Bergman med 58 mot 25 och Pezold (tysk) med 52 mot 32.

Premiären Piip höll ett kort lyckönskingsanförande och uppläste ett telegram från Britiska ministern, vilket mottogs med stormande applåder. Vidare uppläste sekreteraren flera andra lyckönskningstelegram, som alla mottogs med bifall.

Minnet av de stupade i frihetskriget.

firades den 3 jan. Kl. 1/2 11 var det 2 minuters avbrott i allt arbete. Det var allvarlig stämning under dessa minuter. Man stannade på gatorna och blottade huvudena varvid sakta klockringning förnamns.

Kortbrödsystemet.

Priset på kortbrödet har från nyåret höjts till 10 mk. skålp. Från februari upphör kortsystemet till stor del och endast fattiga erhålla kortbröd.

Utlandet.

Järnvägstrejken i Norge.

Strejken är slut numera. Med 5423 röster mot 2820 ha de strejkande återgått till arbetet utan att vinna sinsyften. Staten har på strejken förlorat 1 1/2 milj. kr. och järnvägsmännen 2 milj.

Irland.

Oroligheterna i Irland ha kluvats av engelska trupper, vilka som hämnd för våldsdåden anlagt brand i och sönderskjutit staden Cork. Skadorna: 8500 milj. Emk. I Irland har regeringen infört dödsstraff för alla, som upptäckas bära vapen.

Telefonförbindelsen Finland-Sverige klar.

STOCKHOLM. 28 dec. (F. N. B.) Telefonförbindelse mellan

Sverige och norra Finland har öppnats. Samtalsavgifterna för Torneå och andra orter i norra Finland blir avgiften till Haparanda plus 20 och 25 öre. — N. P. C.

Finlands medlemsavgift i folkförbundet.

Till utrikesministeriet i Finland har anlant ett meddelande, att Finlands medlemsavgift i folkförbundet under nästa år kommer att utgöra 80,000 dollar, vilken summa bör erläggas senast i februari.

Venezelos vill bli härskare.

Till Svenska Dagbladet telegraferas från Paris: Venezelos befinner sig nu i Nizza. Han säges ämna söka bilda en oberoende stat av några grekiska provinser, som äro villiga att lösgöra sig från Aten. — N. P. C. (Sv. Fidsn.)

Insända brev.

I Kustbon N:o 37, 38 har Tryckfel Nisse hittat på att förvränga "Ormsö" till "Ormaö." Det har i hög grad upprört sinnen på innebyggarna, som äro goda svenska patrioter. Man är på långt när icke ens nöjd med att ön "Wormsö" omdöpts till "Ormsö", och att man då skulle bli ursinnig över benämningen "Ormaö" kan man väl förstå. Redaktionen har fått många skällsord. Se här ett par insända brev:

Vad är det för spektakel att i 2 nummer årad, Kustbon N:o 37, 38, kalla Ormsö för "Ormaö!" De flesta här tro det vara någon ny, mindre välmenande benämning på vår vackra ö. Och som namnet på båda gångerna förekommer över mina insändanden, misstänkes jag hava tänkt ut namnet med mindre vacker avsikt och får jag bära öboarnas missnöje. Ty känslorna äro upprörde på allvar, må Redaktionen veta. Man hotar bojkottera Kustbon och vem vet vad annat mer. Nu

hoppas jag, att allt beror på den förarglige Tryckfel Nisses spratt, men Redaktionen borde i tid tagit skälmen i öronen. Så även jag känner mig upprörd över Redaktionen slarv och förenar mig med de övriga öborna i deras berättigade indignation. Och jag anser, att Redaktionen borde låta sig angeläget vara att förklara orsaken till denna tvetydiga benämning och giva oss alla en tillfredsställande upprättelse.

Joel N-n.

Från Wormsö.

Länge nog hava Wormsöns inneboare gått och ruvat på tanken att offentligt protestera emot omskapningen av öns benämning till "Ormsö" och nu sent omsider tänka vi vända oss till S. O. V. i frågan. Efter nordiska hedenomens tider intill de senaste åren har vårt landsnamn varit "Wormsö" och ingen inföding av oss har ännu varit klok nog att förändra det, och ingen av oss har heller tagit till omskapning andra öbors arv, och vi äro ej heller belättna med att utomstående förrätta detta omdop emot ens egen vilja.

Det sades vara allt för tysk-släktat att säga "Wormsö" men vad är då Eder egen Nuckö då det också i uttal benämnes "Noka." Vi ha ändå denna medvetenskänsla att vi stå i närmare släktskap med tyskarna än med ormarna för att i Kustbon N:o 37 står det redan "Ormaö." Det går för långt in på ens heder och fäderneärv och långmodighetens tråd tvinnas för hårt och fiurrör uppstå.

A. Lindkvist.

Brevlada.

"Forkarl G." Vi tro att det f. n. icke är någon idé att söka plats vid estländskt jordbruk.

Kustbon 1921.

Hämed uppmanas alla våra läsare att förnya prenumerationen på Kustbon samt även uppmana andra att göra det. Kustbon börjar 1921 sin 4: de årgång och kostar i Estland Mk 12, i Sverige Kr. 0:75 och i Finland Fmk. 1:50 månatligen.

Prenumerationen sker på Redaktionen, Riddaregatan 3, Reval, i Sverige även hos skriftställare J. Blees, David Bagaresgat. 10, Stockholm, Herr L. Hammargren, Riksbanken, Malmö och Kammar-skrivaren A. H. Kihlberg, Västervik samt i Finland på Östsvensk Samlings kansli, Regeringsgat. 2, Helsingfors, öppet månd., fred. kl 3—4 e. m. samt hos Herr Gösta L. Åkerblom, Skolhusgat. 57, Vasa.

Beställningar mottagas till en början icke på längre tid än tre månader.

Redaktionen.

Försäkrings-Aktiebolaget

“Eesti Lloid”

i Reval, Långgatan 28,

har börjat sin verksamhet i

livförsäkrings- branschen

och avslutar dödsfallförsäkringar med läkareundersökning till billiga premiesatser och på liberala försäkringsvillkor enligt följande tarifer:

I. Vanlig livförsäkring med premiebetalning intill 80 år,

II. Livförsäkring med premiebetalning under ett visst antal år,

III. Blandad liv- och kapitalförsäkring.

IV. Sparkasse- och donationsförsäkring.

Närmare upplysningar erhålles hos förvaltningen och agenterna.

Kustbons kansli

Riddaregatan 3, Reval,
öppet måndagar och torsdagar
kl. 6—8 e. m.

Kalender eller Almanack

1921

har utkommit och erhalles för 10 mk.
ex. på Kustbons redaktion, Riddaregat.
3, Reval.